

Aan : De raad van de gemeente Koggenland
Postbus 21, 1633 ZG Avenhorn
Van : De Rekenkamercommissie Koggenland (RKC)
Betreft: Uw verzoek voor onderzoek tariefstelling afvalstoffenheffing en budget RKC
Datum : 7 december 2017

Geachte leden van de raad,

In uw raadsvergadering van 30 oktober heeft een unaniem een motie aangenomen met het verzoek *“de rekenkamercommissies in Westfriesland een onderzoek te laten instellen naar de wijze waarop de heffing afvalstoffen in iedere gemeente in Westfriesland tot stand komt”*.

Overigens is in de andere gemeenteraden in Westfriesland een vergelijkbare motie ingediend. Een aantal raden heeft deze motie aangenomen, een paar zullen deze in december behandelen en in één gemeente heeft die raad de motie niet aangenomen.

In het jaarplan 2017 van uw rekenkamercommissie, wat we u op 6 maart 2017 ter kennisgeving hebben gestuurd, hebben we aangegeven dat we in het najaar 2017 een nieuw onderwerp willen kiezen, en dat we daarbij denken aan een onderzoek naar een bepaalde gemeenschappelijke regeling of onderwerp (zoals afvalstoffenheffing of omgevingswet). Bij voorkeur willen we dit onderzoek uitvoeren in regionaal verband.

Uw verzoek en ons plan komen daarom samen.

In de zomermaanden hebben wij in het overleg met uw griffier, mevrouw P. Tromp, een aantal zaken rondom de RKC besproken. Een daarvan waren de plannen voor de rest van 2017/2018. Daarbij is aangegeven dat het budget voor het jaar 2017, conform het jaarplan, besteed is aan o.a. het onderzoek Monitoring Jeugdzorg.

Van de griffie hebben wij toen vernomen dat het mogelijk is voor onderzoeks-werkzaamheden in 2017 bij de raad aanvullend budget te vragen.

Keuze voor een nieuw onderwerp

De RKC Koggenland heeft in haar vergadering van 20 september besloten om het onderwerp *“Doelmatigheid van afvalstoffenheffing”* te kiezen als eerste te onderzoeken onderwerp. Het doel van dit onderzoek is het inzichtelijk maken uit welke bestanddelen de heffing bestaat en hoe deze tot stand komt en dit in Westfries verband te vergelijken met andere gemeenten in Noord-Holland. Vervolgens worden de verschillen geanalyseerd, om hiermee de gemeenteraad in staat te stellen zijn kaderstellende en controlerende taak uit te voeren.

Dit doel van onderzoek ligt in lijn met uw verzoek geformuleerd in de motie.

Uitvoering in regionaal verband

Dit onderzoek leent zich bij uitstek om in regionaal verband uit te voeren, omdat alle 7 gemeenten dit ook in de Gemeenschappelijke Regeling "Centraal Afvalverwijderingsbedrijf West-Friesland (CAW)" hebben ondergebracht.

Met name in november zijn er diverse contacten gelegd met de andere Westfriesse Rekenkamercommissies, waarin er veel interesse was om het onderzoek uit te voeren. Deze interesse heeft er toe geleid, om in afstemming, er nu zorg voor te dragen dat de randvoorwaarden hiertoe ingevuld worden. Inmiddels is een concept onderzoeksopzet opgesteld, die in de diverse Rekenkamercommissies in Westfriesland is besproken, waarin deze randvoorwaarden zijn opgenomen.

Een van deze randvoorwaarden is het beschikbaar hebben van budget. De onderzoekskosten zullen naar rato worden verdeeld op basis van het aantal inwoners. De schatting van de bijdrage voor Koggenland is een bedrag van € 4.000 tot €7.500.

De onderzoekskosten zullen verder worden vastgesteld in de definitieve onderzoeksopzet.

Budget van de rekenkamercommissie

Zoals u weet heeft de gemeenteraad van Koggenland in 2015 besloten het budget voor de rekenkamercommissie te halveren. In de brief van de rekenkamercommissie van 10 april 2015 is destijds aangegeven "één keer per 2 jaar een onderzoek kan uiteraard, maar beperkt flink de onderzoekscapaciteit (van de RKC). Voor u is relevant of dit tegemoet komt aan uw wens als ondersteuning voor de raad."

Het huidige budget van € 12.500 biedt de RKC Koggenland geen ruimte om een bijdrage te leveren aan het op te zetten regionaal onderzoek afvalstoffenheffing en ook de mogelijkheid te hebben om een ander onderzoek uit te voeren. In het licht van de onafhankelijkheid en de taken van de rekenkamer is dit in beginsel/mogelijkerwijs geen gewenste situatie.

We refereren aan kamervragen over het actieplan lokale rekenkamers.¹ Hierin staat o.a. dat: *"...De wetgever heeft niet bedoeld dat een rekenkamerfunctie pas in werking treedt op het moment dat de gemeenteraad het nodig vindt een onderzoek in te stellen, en vervolgens leden benoemt of budget beschikbaar stelt...."*

Door de ontwikkelingen in de afgelopen jaren zijn er toegenomen taken en middelen in de gemeentelijke begroting. De minister geeft aan dat onafhankelijke controle door een rekenkamer op de toegenomen gemeentebegroting daarbij essentieel is. Het budgetrecht blijft bij de raad. De rekenkamercommissie bepaalt welke onderzoeken uitgevoerd worden. Het uitgangspunt is dus een toereikend budget voor het uitvoeren van voldoende controle op de taken van de gemeente, al dan niet regionaal uitgevoerd. In de praktijk wordt dit voor het gemak vaak vertaald in een bedrag per inwoner. Ook is een relatering aan de omvang van de programmabegroting steeds meer gebruikelijk. De minister geeft aan dat de raad, na goed overleg met de rekenkamer, het budget vaststelt dat voldoende is voor de uitoefening van haar taken.

¹ Beantwoording kamervragen over actieplan lokale rekenkamers, 28 november 2016. (<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2016/11/28/beantwoording-kamervragen-over-actieplan-lokale-rekenkamers>)

Verzoek RKC aan de raad

Het verzoek van de RKC aan de raad bestaat uit 2 punten:

- 1) Om een aanvullend budget beschikbaar te stellen aan de RKC Koggenland. Uw RKC is dan in staat om een bijdrage te leveren aan het regionaal uit te voeren onderzoek "Doelmatigheid afvalstoffenheffing" en invulling te geven aan haar rol en taken.

Op basis van de concept onderzoeksopzet en het inwonertal van Koggenland van 22.471 (per 1 jan 2016), verzoekt de RKC om een aanvullend budget van € 2.500 voor het jaar 2017 (o.a. voor het opzetten van de onderzoeksopzet) en € 5.000 voor 2018 (voor de uitvoering en rapportage van het onderzoek), derhalve in totaal € 7.500.

- 2) In overleg met de RKC te treden over het vaststellen van een richting voor het budget van de RKC voor de komende jaren. Dit overleg zou bijvoorbeeld kunnen plaatsvinden bij het bespreken van het jaarplan 2018. De RKC zal dit in maart 2018, inclusief een meerjarenbudget, aan de raad aanbieden.

Bij toekenning van het budget zoals gevraagd onder 1, zal dit aangewend worden in de jaren 2017 en 2018. Eind 2017 of begin 2018 zal u de onderzoeksopzet afvalstoffenheffing ter kennisgeving ontvangen. De bedoeling is de onderzoeksrapportage voor het zomerreces 2018 aan de raad aan te bieden.

Wij vernemen graag uw besluitvorming over deze verzoeken.

Hoogachtend,

De Rekenkamercommissie Koggenland